организации практики по внеклассной воспитательной работе на факультете начального обучения Хмельницкой гуманитарно-педагогической академии. Поданы условия организации практики по внеклассной воспитательной работе в школе.

Ключевые слова: *педагогическая практика, практика по внеклассной воспитательной работе, условия организации практики по внеклассной воспитательной работе в школе.*

Summary

T.A.Motsna

Condition of Practice Organization in Out-of-School Upbringing Work in Higher Pedagogical Educational Institutions

Peculiarities of practice organization in out-of-school upbringing work in higher pedagogical educational institutions of I-IV Level of Accreditation on the basis of analyses of curriculum, methodical manuals and recommendations for pedagogical practice of students have been revealed in the article. Condition of practice organization in out-of-school upbringing work at the faculty of primary-education of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy has been determined. Conditions of practice organization in out-of-school upbringing work at school have been defined.

Key words: *pedagogical practice, practice in out-of-school upbringing work, conditions of practice organization in out-of-school upbringing work at school.*

Дата надходження статті: „30” листопада 2009 р.

УДК 81’373+81’243 (045)

Я.В.НАГОРНИЙ,
викладач
(м.Хмельницький)

Формування лексичних навичок іншомовного професійно орієнтованого мовлення студентів в умовах педагогічного ВНЗ

В статті запропоновано систему методичних прийомів, які дозволяють легше і доступніше оволодіти іншомовною професійно орієнтованою лексикою, сформувати фахову лексичну компетенцію та наблизити навчальний процес до умов реальної професійної діяльності.

Ключові слова: *іншомовна професійно орієнтована лексика, навчальний процес, професійна діяльність.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... У будь-якій професійній сфері існують проблеми використання мови як засобу пізнання особливостей цієї сфери, мови, адаптованої для адекватного відображення і передачі логічно систематизованого уявлення про специфічні знання, що характерні для цієї галузі чи середовища. Варто зауважити, що саме від рівня сформованості лексичних навичок залежать і інші види мовленнєвої діяльності студентів (аудіювання, говоріння, читання, граматика).

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми... Новітні наукові публікації свідчать про те, що останнім часом спостерігається активізація уваги до формування фахової лексичної компетенції [1; 2; 6].

Використання професійно орієнтованих лексичних одиниць в мові є одним із показників сформованості лексичних навичок говоріння [4, с.29], тому без розуміння і вільного оперування фаховою лексикою при професійно орієнтованій спрямованості навчання неможливо проводити повноцінну мовленнєву діяльність.

Оволодіння іншомовною професійно орієнтованою лексикою можна уявити як певну послідовність дій із сприймання лексичних одиниць, ознайомлення з їх змістовною стороною, їх осмислення і запам’ятовування, а також із набуття навичок використання і упізнавання лексичних одиниць в мові. З методичної точки зору цей складний процес включає в себе багато компонентів [3, с.23].

І.В.Рахманов у системі роботи над лексикою виділяє три основних етапи: 1) семантизація нової лексики; 2) активізація (закріплення); 3) практика учнів у використанні лексичних одиниць при формуванні власних висловлювань [5].

Формулювання цілей статті... Мета статті – розробити систему методичних прийомів, реалізація яких здійснюється на основі ***системи вправ***, які дозволять легше і доступніше оволодіти іншомовною професійно орієнтованою лексикою, сформувати фахову лексичну компетенцію, що зробить навчальний процес більш продуктивним, наблизить його до умов реальної професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу... Слід зазначити, що групування лексики за тематичним принципом є однією з важливих умов інтенсифікації роботи над лексикою. Робота з розвитку мови на основі тематично згрупованих слів сприяє запам’ятовуванню та активізації їх у мові, полегшує побудову зв’язних висловлювань з теми. До кожної теми робочої програми варто складати лексичні мінімуми слів,

додатковий наочно-схематичний матеріал, тематичні картинки з графічним зображенням слів, карточки зі словами за темами. Студенти охоче користуються таким прийомом при виконанні домашнього завдання, особливо при підготовці монологічних висловлювань.

На прикладі теми „The system of higher education in GB" запропонуємо такий лексичний мінімум слів, який, безумовно, можна продовжити:

Таблиця 1

The system of higher education in GB

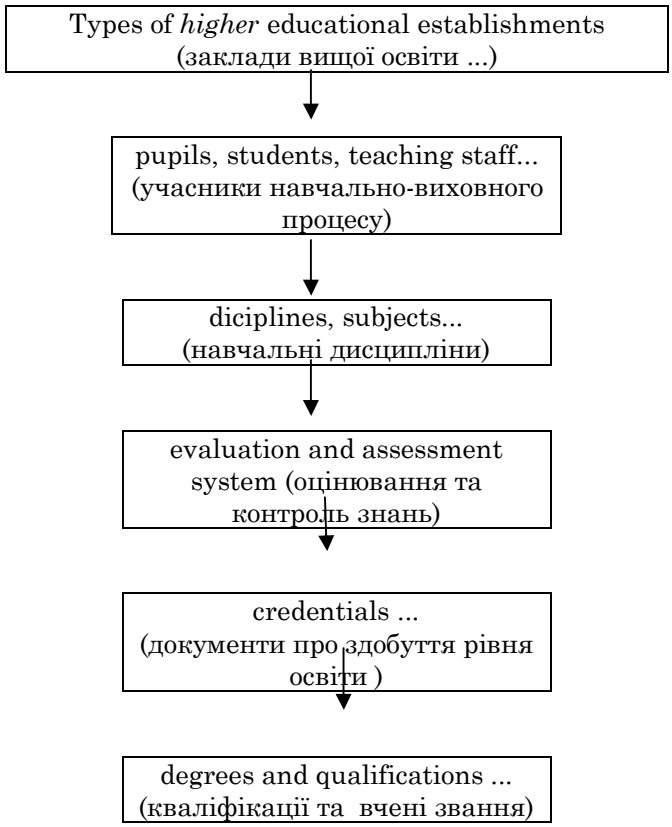

Одним з ефективних прийомів навчання лексики вважаємо використання афоризмів, цитат, прислів'їв та приказок на заняттях. Спеціально підібрані афоризми, цитати, прислів'я, тощо, в яких зустрічається нове слово, або лексичні одиниці, пов'язані з майбутньою професією, сприяють процесу запам'ятовування нової лексики. наприклад, до теми „The system of higher education in GB" можна підібрати такі афоризми та цитати:

The essence of intelligence is skill in extracting meaning from everyday experience.

We shall never learn to feel and respect our real calling and destiny, unless we have taught ourselves to consider every thing as moonshine, compared with the education of the heart (Sir Walter Scott).

While we try to teach our children all about life, our children teach us what life is all about (Angela Schwindt).

I pay the schoolmaster, but it is the schoolboys that educate my son (Ralph Waldo Emerson).

Learning is like rowing upstream: not to advance is to drop back (Chinese Saying**).**

If a son is uneducated, his father is to blame (Chinese).

Вивчені приказки і прислів'я студенти можуть застосовувати в подальшій роботі над темою, наприклад, викладач може запропонувати студентам пояснити значення якогось прислів'я або цитати, описати життєву ситуацію, до якої можна було б застосувати ці одиниці тощо.

В навчальному процесі важливо використовувати нові, нетрадиційні форми роботи студентів з лексичним матеріалом. До таких форм роботи можна віднести створення стінгазет, плакатів тощо з метою розширення професійно орієнтованої лексики і потенційних можливостей студентів в самостійному пошуку продуктивних лінгвістичних рішень. У створенні стінгазети, зазвичай, приймає участь група студентів з 4-6 чоловік. Для її оформлення студенти підбирають картинки, вирізки із газет, фотографії відповідно до запропонованої теми.

Після засвоєння теми студентам пропонуються різні завдання творчого характеру: підготувати реферати, проекти, кросворди, які дозволяють проконтролювати засвоєння лексики вивчених тем.

Ще одним видом контролю сформованості лексичних навичок професійно орієнтованого мовлення є написання творів, теми яких повинні певною мірою відрізнятися від звичних тем і залежати від рівня підготовки студентів та засвоєної ними лексики: *„Школа моєї мрії", „Навчальний заклад, створений мною", „Як поліпшити навчально-виховний процес нашого ВНЗ: особисті спостереження" тощо.*

Наведені приклади формування фахової лексичної компетенції не вичерпують всього різноманіття лексичних вправ та ігор, які дозволяють ввести і активізувати велику кількість професійно орієнтованих лексичних одиниць, відкрити емоційні і творчі резерви студента, зробити процес навчання в умовах педагогічного вузу не лише наближеним до справжнього, але й емоційно позитивним.

На основі вище викладеного можна зробити висновок, що формування лексичних навичок іншомовного професійно орієнтованого мовлення студентів в умовах педагогічного ВНЗ є одним із найважливіших завдань викладача, а застосування описаних вище методичних прийомів дозволяє не тільки ефективніше і доступніше оволодіти фаховою лексикою, але й удосконалювати усі види мовної діяльності студентів, покращувати лінгвістичні навики, розвивати розумову діяльність студентів, підвищувати мотивовованість навчання, що, зрештою, наблизить навчання до умов реальної професійної діяльності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Ананьева Л. В. Навчання студентів мовних спеціальностей професійно спрямованого діалогічного мовлення з використанням ділової гри (французька мова) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теорія та методика навчання: романські мови" / Л. В. Ананьева. – К., 2002. – 21 с.

2. Гайдук М. В. Формування англомовної лексичної компетенції дітей молодшого шкільного віку з використанням ігор / М. В. Гайдук. // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів : Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, 2008. – № 56. – С. 194-196.

3. Кричевская К. С. К вопросу о содержании лексических правил в обучении иностранному языку / К. С. Кричевская // Иностранные языки в школе. – 1998. – №4. – С. 23-29.

4. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – [2-е изд.]. – М. : Просвещение, 1991. – 223 с.

5. Рахманов И. В. Обучение устной речи на иностранном языке / И. В. Рахманов. – М., 1980. – 120 с.

6. Тарнопольский О. Б. Методика обучения английскому языку для делового общения / О. Б. Тарнопольский. – К. : Ленвит, 2004. – 192 с.

Аннотация

Я.В.Нагорный

Формирование лексических умений иноязычной профессионально ориентированной речи студентов в условиях педагогического ВУЗа

В статье предложена система методических приёмов, которые позволяют легче и доступнее овладеть иноязычной профессионально ориентированной лексикой, сформировать профессиональную лексическую компетенцию и приблизить учебный процесс к условиям реальной профессиональной деятельности.

Ключевые слова: *иноязычная профессионально ориентированная лексика, учебный процесс, профессиональная деятельность.*

Summary

Ya.V.Nahornyi

Formation of Lexical Skills of Foreign Professionally-Oriented Speech of the Students under the Conditions of Higher Pedagogical Institution

The author of the article offers the system of methodical ways which allow easier and more available to master foreign professionally-oriented vocabulary, to form professional lexical competence and to draw the educational process closer to the conditions of the real professional activity.

Key words: *foreign professionally-oriented vocabulary, educational process, professional activity.*

Дата надходження статті: „1" грудня 2009 р.